

Kad ragus nulaužs
lenkų

PONAMS

LIETUVA

"LITHUANIA" DAILY

Nesigailėk pinigų

paskolos

BONAMS

THE FIRST LITHUANIAN NEWSPAPER IN CENTRAL AND
WESTERN STATES. ESTABLISHED 1893.

SENIAUSIAS LIETUVIŲ LAIKRASTIS VIDURINĖSE-VAKARINĖSE
VALSTIJOSE, ĮSTEIGTAS 1893

Published and distributed under Permit 582 authorized by the act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By order of the President. A. S. BURLESON, Postmaster General.

METAI: (Sav. XXVI), Dienr. III. No. 56

CHICAGO, ILL., SUBATA, KOVAS-MARCH 6 d., 1920 m.

KOPIJA—COPY 2c.

Bolševikai siūlo Japonams speciales privilegijas.

Denikino kariuomenė išnaikinta

Olandija vėl atsisako išduoti Kaizerį.

BOLŠEVIKAI SIŪLO JA- PONAMS SPECIALES PRIVILEGIJAS.

Londonas, kovo 5 d. — Sulig kablegrama apturėta čia šiandien iš Tokijos, japonų valdžia nusprendė atsisakyti savo žygio Sibiran sutinkamai su Amerikos pakraipa. Pirmas kareivių būrys apleis Vladivostoką kovo 20 d., drauge su paskutiniaisiais čekoslovakų kareiviais.

Sovietinė valdžia, siūlydama taiką, prašo pripažinimo Leino de facto valdžios ir pradžiai atnaujinti pilnus diplomatinis santykius, sovietinei valdžiai sutinkant užbaigti terorizmą tuojauš taktininkams priėmus pasiūlinimą ir pripažinti Japonijai speciales teises Sibire.

DENIKINO KARIUOME- NĖ IŠNAIKINTA.

Londonas, kovo 5 d. — Pagal žinomas aiškinimą karės raštines pranešimų apie perėtos savaitės veikimus, gen. Denikino pajėgos pietų Rusijoje tapo visai išnaikintos.

Bolševikams paėmus Tichoretskojos-Petrovsko gelžkelio dalis, gen. Denikino vieninteliai gretiniai susisiekimo būdai, kuriais galima pasiųsti kareivius į susilpnėjusius jo linijos punktus, tapo suparalizuoti ir susisiekimas su Kaspijos laivynu yra pavojus.

Bolševikų raitija ir šarvuoti traukiniai dabar traukia gelžkelio centras ties Ekaterinodarui ir padėtį dar labiau pablogina. Todėl visiškai susmukimas Denikino priešininimosi yra laukiamas trumpu laiku. Tas, sulig karės raštines pranešimu, atgaivina baimę pavojaus Anglijos reikalams vidurinėje Azijoje.

Bijosi Bolševikų įsiveržimo Persijon.

Dadėtinė mainės priežastimi yra tas, kad bolševikai gali išbriauti Persijon. Šita baimė kyla iš pranešimų apie naują bolševikų administraciją, įsteigtą Merve, Užkaukazyje, po gen. Kuropatkino vada. Šita administracija yra skaitoma neraminančiame artume prie darančių kiltis elementu Afganistane.

Kitu buvusių carinių vadų, kurie, sakoma, stovi raudonosios kariuomenės priesakyje, yra gen. Brusilovas, buvęs vyriausias rusų kariuomenės vadas. Jisai Skobeleva veda kareiviją prieš Fergahanos sukilėlius.

Krymo sektore bolševikų pasiūstingimui išvaryti liuosnerius iš naujo užėmusius Perekopą ir Chongarą neturėjo pasisekimo.

Padėtis Sioire nėra aiški, bet pasirodo, kad gen. Voiciechowski su Kolčako kariuomenės likučiais neįėjo Irkutskan, o apėjo aplinkui pietiniu šonu.

Denikino Kareiviai Pasiekė
Lenkų Linijas.

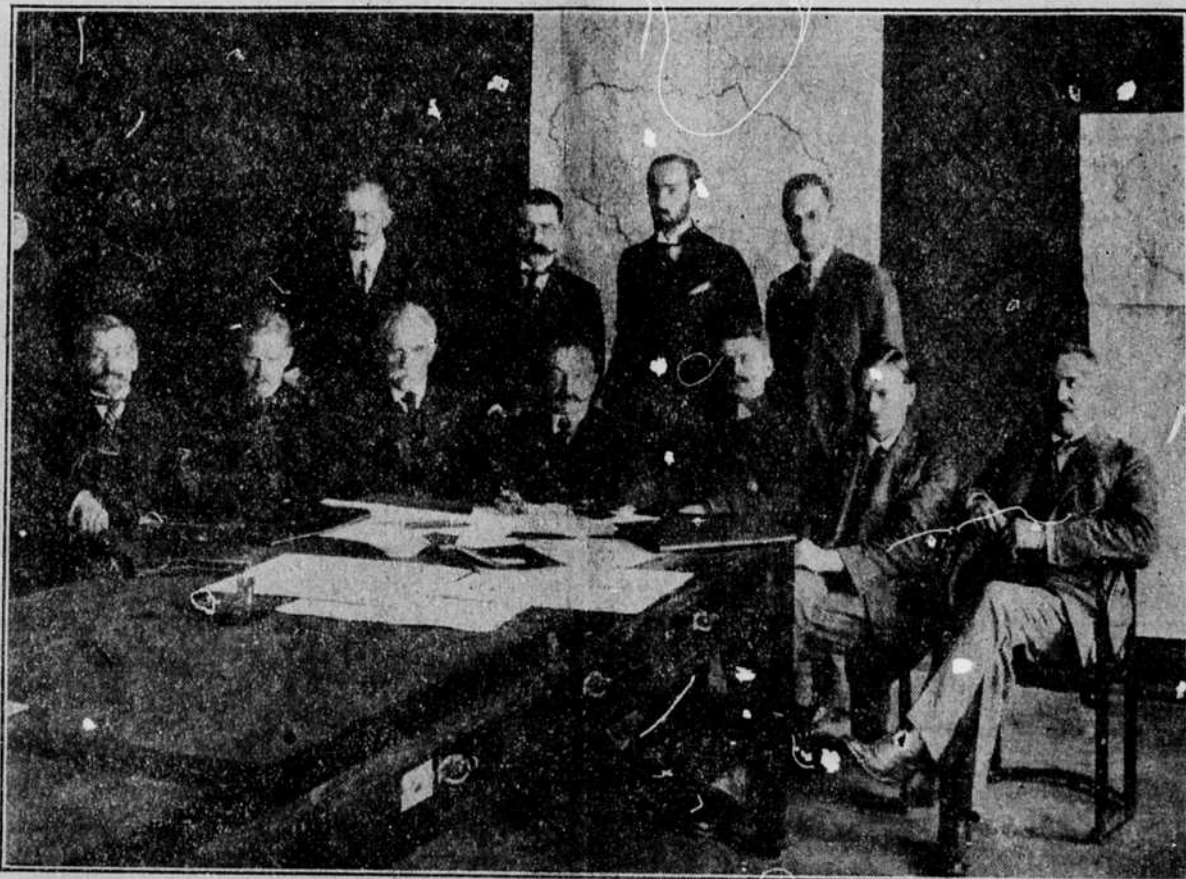
Didelis būrys rusų liuosnerių kariuomenės vedamas gen. Bredovo pasiekė lenkų linijas arti Kamieniec Podolsko. Šitie kareiviai yra likučiais gen. Denikino korpuso vakarinėje Dniepro dalyje, kurie bolševikams užėmus Odesą, neturėjo savo bazos.

Būrys yra apie 6.000 vyrų, daugiausiai raitelių: su jais yra daug moterų su vaikais. Mažne trys ketvirtadaliai būrio serga šiltinėmis.

OLANDIJA VĖL ATSISAKO
IŠDUOTI KAIZERĮ.

Haga, kovo 5 d. — Olandijos valdžia šiandien antra kartą atsisakė išduoti buvusį kaizerį taktininkams teisti.

Ketvirtasai Lietuvos Ministerių Kabinetas.

Ketvirtasai Ministerių Kabinetas salėje, kur daroma nuolatiniai Ministerių Kabineto posėdžiai. Pirmoji eilė, iš kairės: Zubrickas, Valstybės Kontrolierius; J. Paknys, Darbo ir Socialės Apšaugos Ministeris; P. Leonas, Vidaus Reikalų Ministeris; M. Slezevičius, Ministeris Pirmininkas ir Užsienio reikalų Ministeris Valdytojas; M. Merkis, Krašto Apšaugos Ministeris; Step. Kairys, Maitinimo Ministeris; Jonas Vileišis, Finansų Ministeris.

Antroji eilė stovi: St. Stulginskas, Žemės ūkio ir Valstybės Turto Ministeris; Šernas, Ministeris be Portfelio; Carneckis, Susisiekimo Ministeris; ir Petkevičius, Ministeris Kabineto Reikalų Vedėjas.

Notoje adresuotoj Lloyd George'ui, Anglijos premieriui valdžia vienok pasiūlo susiaurinti Viliaus laisvę ir žiūrėti, kad jis nedarytų kilties pasaulio taikai.

FIRMOSIOS RUSŲ REVOLIUCIJOS ORGANIZATORIUS NUŠAUTAS.

Londonas, kovo 4 d. — Sulig Maskvos beveline telegrama, kuri sako žinią paėmusi iš Kievo, stambus pirmosios rusų revoliucijos veikėjas Chrustalev Nosar tapo nubaustas mirtimi pagal prielaidą sovietinės valdžios už jo parašytą brošiūrą "Kaip Trockis pardavė Rusiją."

Christalev Nosar buvo skaitomas galva pirmosios rusų revoliucijos 1915 m. Tuomet jis buvo areštuotas Petrograde, nuteistas ištėrimui ir išsiųstas Sibiran 1906 m. Balandžio mėnesyje 1907 m. jis pabėgęs. Paskui vėl apie jį buvo girdėt rušėjy, 1907 m., kuomet jis paskelbė pilną savivaldybę Mažosios Rusijos Pereslavo apskrityje.

APSIGINKLAVĖ AIRIAI
ATEMĖ LORDO FRENCHO LAISKUS.

Dublin, kovo 4 d. — Vakar ginkluoti vyrai užėmė ant patinio vežimo vežusio Airijos gubernoro vikonto Frencho ir valdinės viršininkų laiškus ir paėmė juos.

Kareiviai su policija padarė kratą Larkino vaizbos darbininkų sėdyboje Liberty Hall, sankrovinių pagelbininkų organizacijos sėdyboje Barba hall ir daugelyje kitų vietų, vis be pasekmės.

PRAŠO LYGIOS PROGOS S. V. RUSŲ VAIZBOJ.

Washington, kovo 4 d. — Philadelphiajos delegacija atstovaujanti Amerikos prekybinę draugiją šiandien Eiltnamvj inteišk sekretoriui Tumulty prašymą, kad Amerikos vertėiviai būtų patatytai ant lygios su europinėmis prekybos firmomis prekyboje su Rusija.

JAPONIJA RENGIA BULFERINĖ VALSTYBĖ.

Washington, kovo 5 d. — Giliai susirūpinusi spartum bolševizmo plitimu vakary linkai, Japonija, sakoma, nori sutverti bulferinę valstybę tarp savęs ir sovietų kontroliuojamos Rusijos. Čia manoma, kad įvykinimas tokios valstybės bus viena pirmųjų išlygų busimiems santikiams tarp Japonijos ir Rusijos, vienok iki kokiam laipsniui tas privertė Japoniją sukurti savo kariuomenę iš Sibiro vietos viršininkai negali pasakyti.

Kaip apturėtos čia oficialės telegramos sako, neseniai bolševikai svarstė apie įsteigimą savivaldžios sibirinės valstybės apie Irkutską. Tokia valstybė, nors ir tokio paties budo, kaip dabartinė Rusijos valdžia visgi turėtų gana savistovumo, kuris patenkintų kiekvieną japonų norą buferinės valstybės tarp Japonijos ir bolševikų kontroliuojamos Rusijos.

RYMAS JAU PASKYRĖ 250.000 KARĖS PENSIJŲ.

Rymas, kovo 4 d. — Pensijų ministerija paskyrė dešimt penkiasdešimt tukstančių pensijų karėje sužeistiems kareiviams. Apskaičiuota, kad 1.000.000 žmonių turi teisę reikalauti pensijų: tarp jų yra 400.000 sergančių tuberkulozu ir drugin.

TALKININKAI LAUKIA S. V. NUSPRENDIMO KAS DEL RUSIJOS TYRINĖJIMO.

Londonas, kovo 5 d. — Konitetas Rusijos sąlygoms tyrinėti turės atstovus Francijos, Anglijos, Japonijos ir Ispanijos. Dar negauta jokis atsakymas nuo Suv. Valstijų.

Suv. Valstijų Prisidėjimas Abejotinas.

Washington, kovo 5 d. — Augščiausioji taryba Londone neformališkai patarė Suv. Valstijoms turėti atstovų komisijoje įvykstančioje Rusijoje. Viršininkai laukia iš tarybos formalio pakvietimo, jau vien pateisinimui pasielgimo su rusų klausimu, kad sužinotų, ar Suv. Valstijos atsisako dalyvauti, ar ne.

EUROPA GALI GAUTI 5 MILIJONUS BAČKŲ MILTŲ ANT BARGO.

Washington, kovo 5 d. — Federalės javų korporacijos perdėtis Julius Barnes šiandien pasakė atstovų bato komitetui, kad penki milijonai bačkų federalės javų korporacijos milty iš minkštųjų kviečių bus parduota Europai kreditan, jei kongresas neingalios \$50.000.000 paskolos finansinimui pardavinių. Jis pasakė, kad jis yra ingaliotas parduoti ant kredito, bet tikisi, kad paskolos bus ingaliotos.

MAŽA KOLONIJA — TIK KELIOS ŠEIMYNOS IŠI PIRKO L. BONŲ UŽ \$2000

St. Charles, Ill., kovo 5 d. — Ši vakarą kalbėjo čia Lietuvos Misijos narys Majoras P. Žadeikis, Lietuvos paskolos reikalais. Žmonės labai tam pritarė. Už kiek viso įšpirta L. Bonų, nesužinotam, bet grvnais pinigais sumokėta \$2000.

Grabskio išlygos Rusijai.

GRABSKIO IŠLYGOS RUSIJAI.

Revelis, kovo 4 d., per Paryžiaus kovo 5 d. — Sovietinės Rusijos užsienio reikalų komitetas šiandien paskelbė lenkų taikos reikalavimus, Lenkų nota, po kuria pasirašo Grabskis, stato bolševikams tokius reikalavimus.

1. Siena buvusi pirm pirmojo padalinimo, kuri eina iš Rygos per Pskovą, Šmolenską, Černogorą ir Kieva iki Ekaterinoslavo, apimanti Kuršą, Baltgudiją, Latvijos dalį, didžiosios Rusijos dalį ir visą Ukrainą iki Dniepro dešiniojo kranto.

2. Atskyrimo visų nerusų elementų nuo Rusijos.

3. Patvirtinimas taikos tarp Lenkijos ir Rusijos buržazinių, o ne sovietinių parlamentų.

Čiėrinas sako, kad jei šitie reikalavimai bus priimti, tai tas geras (Grabskis — grobišius), kuris po jais pasirašė, teisingai yra pavadintas. Bet jie greičiausiai nėra teisingi, yra tik manevrai, nūna teisingi, yra tik manevrai, pateisinimui lenkų ofensyvo prieš Rusiją šį pavasarį. Jis sako, kad Francija kiek galėdama remia lenkų imperialistus, kurie šaukiasi į francuzus prašdami gelbėti Lenkiją nuo pavojaus.

ITALIJA TURI DU KE- LIŲ, SAKO TURATI.

Kraujo Pralėjimas arba Reformos — sako socialistų vadas Turati.

Rymas, kovo 5 d. — Italijos socialistų partijos, konservatų nebolševikinio sparno vado Filippi Turati nuomone Italijai turi pasiūlyti vieną iš dviejų plačiai skiriančių kelių iki šalies sugrįš ir produktyvumo lauką. Vienas šių kelių yra įvedimas plačių reformų, davimas darbininkams dalies ūkio žemės ir pramonės ir privertimas turtingųjų apmokėti karės skolas. Jie gi to nebus, tai, Turati nuomone, bus suirutė nuvedanti prie sukilimo ir paskui baisios reakcijos iš valdžios pusės asmenyje kokio kariuomenės generolo. Tam atstikus, jo nuomone, laikinai gali būti atsteigta popiežiaus galybė. Turati išreiškė šitas pažiūras laikraščio atstovo prašomas išaiškinti streikų, riaušių ir sukilimų epidemiją.

"Viena dabartinio neramumo priežastis," sakė jis, "yra gamybos atsilikimas, bet svarbiausia priežastimi yra sukilimo upas, kurio pripildė karštesniuosius darbininkus karė ir legenda apie Rusijos revoliuciją. Tokiais buvo sukilimai Sestri Penente arti Genos, kur darbininkai lande paimiti dirbtuves, ir sukilimai medvilnės dirbtuvėse arti Torino, kuriuos dabar veda darbininkai.

"Šitie nuotikiai gali nuvesti prie pripažinimo principo bendros kontrolės darbininkų ir darbavų. Kaimiečiai ir darbininkai neišvengiamai reikalauja vis daugiau ir daugiau. Tas išaiškina streikus ir užėmimą didelių ūkių Sicilijoje ir Venecijoje.

"Bėda tame, kad šiuos judėjimus panaudoja politikos tikslams neatsakomieji svajotojai, kurie mano, kad darbininkai dabar pribredę ir gali pilnai kontroliuoti valdžią ir pramonę, o nemato, kad kapitalizmo nuvertimas būtų pragaistingas. Italijos

darbininkai turi mažą prityrimą politikoje ir ekonomijoje ir nestengta pakeisti viešos sistemos kita."

Paklaustas, ar nevisur darbininkų padėtis žymiai pagerėjo, jis atsakė:

"Apskritai, taip, bet ne visur. Nors Romagnoje laukų darbininkai gerai pasituri, bet Lombardijoje, iš kur aš paeinu, vietoj išpildžius reikalavimus, kurie yra skaitomi perdideliais, ukininkai išsižada auginti javus ir imasi auginti galvijus, ar daro taip, kad mažiau reikėtų žemės dirbti."

Korespondentui patėmijus, kad jis savo programė socialistų veikimui pataria daug reformų, bet abejoja, ar jos galima bus įvesti, jis atsiliepė:

"Supraskite mane. Šalis stengiasi įvesti naują tvarką: ji gali pasiskirti prievartą, kuri beveik tikrai gali išaukti reakciją su kraujo praliejimu ir sumišima, arba ji gali pasiskirti išmintingas imones, įvedant lygybės sąlygas, privertiant turčius ir pelnagaudžius užmokėti už karę ir užimti platų istatymų leidimo programą. Aš pritariu antram, bet tam reikalinga stipri ranka.

"Dabar Italijoje mes neturime sprios valdžios. Premjeras Nititi pasiekė gais norėdamas nraminti šalį, bet jis kol kas neįsteigė sutaisyti Fiuminio ginčo, kuris neapsakomai mums pa kenkė. Jis gal, nori uždėti mokesčius ant turčių, bet jis neįdriso to padaryti. Atstovų buas neįstengia nuveikti nieko patvariaus.

"Trys milijonai vyrų tapo paleisti, juos išmokino žiaurumo ir pateikavimo. Jie nenori dirbti ir negali šaltai protauti. Šalis, ypatingai pietinė dalis, atsilikusi. Ji galėtų išduoti dvigubai tiek, kiek ji išduoda. Išmintingi plėnai galėtų beveik padvigubinti išdovį per penkis ar dešimtį metų. Dabartinis išdovis neužtenkamas, ypatingai nei vienam nesirupinant tamsa. Todėl valdžia patiekia laikiną išėvystę plėchiu plostu siųsdama darbininkus į Franciją, Belgiją ir pietų Ameriką."

PINIGŲ KURSAS.

Užsienio pinigai apstimis po \$25.000 ar daugiau tarp bankų, kaip paduoda Merchants Loan and Trust kompanija kovo 5 d.

Londono, kabeinu, svaras	 \$3.68
Čekiais	 3.67
Vokietijoj markė	 1.1c.
Austrijoj, krona	 0.45c.
Suomijoj, markė	 4.5c.
Lenkijoj, markė	 0.75c.
Lietuvjoj, auk nas	 1.1c.

LIETUVIAMS MINĖTINOS DIENOS.

Kovo 7 d., 1906 m. Vilniuje, mergaičių gimnazijoje, pradėta mokinti lietuvių kalbos.

ORAS

CHICAGOJE IR APIELINKĖJE

Šiandien ir gal nedėlioje gražu ir šalta: vidutiniai šiaurietiniai vėjai.

Saulėtekis, 6:17 val. ryto: Saulėleidis, 5:46 val. vak.

Lietuvos Misijos Tolimesnis Maršrutas.

(Nepermainomas).

Siuomi Chicagos Distrikto Komitetas Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų apreiškia tolimesnį maršrutą surengtą sekančiose kolonijose:

Westville, Ill., subatoj, kovo 6, 7:30 val. vak.

Spring Valley, Ill., nedėlioj, kovo 7 d., 2 val. po pietų.

Indiana Harbor, panedėlyj, kovo 8 d., 6 val. vak. ir Gary, Ind. 9 val. vak.

East St. Louis, utarninke, kovo 9 d., 7:30 val. vak.

So. Omaha, Neb., sereidoje, kovo 10 d., 7:30 val. vak.

Springfield, Ill. ketverge, kovo 11 d., 6 val. vak.

Grand Rapids, Mich., pėtnyčioje, kovo 12 d., 7:30 val. vak.

Augščiaui nurodytos kolonijos turės progą turėti pas save pažymėtose dienose Lietuvos Misijos surengtą sekančiose kolonijose:

Kiekvienos kolonijos komitetas malonės pasirupinti turėi užtekinti knygųčių ir Bonų užrašinėtojų

Visas pastangas dėti, kad nurodytose dienose ir vietose tikrai prakalbos ĮVYKTU.

Pasirūpinti, kad kolonijų atstovai pasitiktų Misiją, nulydint į susirinkimo vietą.

Vardu Chicagos Distrikto Lietuvos Paskolos Komitetas — S. Valančius ir P. Baltutis, 3246 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone: Droyer 701. Droyer 3514. Yards 6126.

LIETUVA

Published daily except Sundays and
Holidays by the
LITHUANIAN PUBLISHING COMPANY, INC.
4253 S. Morgan Street, Chicago, Illinois.

Telephone Boulevard 4250.
J. GEDMINAS, EDITOR.
Entered as Second-Class Matter July 13, 1933, at the Post
Office at Chicago, Ill. under act of March 3, 1937.

SUBSCRIPTION PRICE:

In Chicago, by mail —	
One year	\$6.00
Six months	\$3.50
Three months	\$1.85
In Chicago, by carrier —	
One copy	.02
Per week	.12
Per month	.50
In the United States, outside of Chicago, by mail —	
One year	\$5.00
Six months	\$3.00
Three months	\$1.65
To Canada, Lithuania and all other foreign countries —	
One year	\$7.00
Six months	\$4.00

EUROPA VEIKIA ENERGINGAI.

Išskiriant Vokietiją, Europos sausuma nusprendė apsieiti be Amerikos pagalbos ir imtis darbo pačiai. Nord gelžkelis Francuzijoje praneša, kad mažiau kaip dvidešimt mylių jo linijų dar vis nesutaisyta, o 250 iš 265 mylių kanalų, kurie buvo sunaikinti, yra ištaisyti vėl. Belgų pranešimo skaitlinės parodo net didesnę išvežimą puodų, medžio daiktų ir batų su čėveryka, kaip prieš karę. Belgijos medvilnės dirbtuvės ištaisytos ir išvežimai spalio mėnesį pasiekė pusę to prieškarinės skaitlinės. Net Lenkijos Doneco klonio anglių kasyklos padidino savo gamybos apimtį nuo 0.6 tona ant žmogaus per dieną 1916 m. iki 0.8 tona ant žmogaus per dieną, kad ir nedidelė pažanga, bet vis dalykai eina pirmyn. Italija išveža beveik pusę to, ką ji išveždavo 1913 m.; jos ekonominės padėties sunkumas yra tame, kad jos įvežimai yra šešis kartus didesni. Vokietija, nežiūrint propagandos pranešimų, kuriems Amerikos laikraščiai suteikia daug vietos, dar vis yra ekonominiame apsnūdimė. Per pirmus devynis mėnesius 1919 m. Prūsų anglių kasyklos, nežiūrint padidėjimo darbininkų skaičiaus 10 nuoš., pagamina anglių vienu trečdaliu mažiau negu metais pirm to. Ligniko kasyklos dar nė praečiau atsižymėjo Atklausimas, išsuntinėtis vokiečių vaizbos butams davė atsakymus, parodančius vidutinį sumažinimą išdavo mažiau 50 nuoš. Maistinių sąlygų pagerėjimas ir palinkimas grįžti prie stukinio darbo sistemos mokesčių, sako, pavarė kiek dalykus pirmyn paskutinėmis savaitėmis, bet yra matoma, kad Vokietijos pramonė velkasi užpakalį.

LIETUVOS APŠVIETOS REIKALUOSE.

Lietuva, stodama į nepriklausomų ir laisvų valstybių eilę, turi rūpintis įvairiaisiais reikalais, statyti savo valstybės rūmą.

Tarp visų kitų reikalų Lietuvai reikia rūpintis ir apšvietos bei mokyklų klausimu, nes apšvieta yra kiekvienos valstybės pamatinis reikalas. Ir Lietuvai rūpinasi tuo, kiek ji tik turi pajėgų.

Su pradineis ir vidutinėmis mokyklomis šiandien Lietuvoje didelis vargas, nėra lėšų jas užlaikyti. Todel jas dalimi užlaiko valstybė, dalinai draugijos ir šiaip aukautojai. Bet dar vis-gi pradines ir vidurines mokyklas šiaip-taip aprūpinamos, bet augštesnei mokyklai lėšų nėra.

Kad augštesnė mokykla būtina reikalinga Lietuvai, negali būti dviejų nuomonių, — be universiteto juk Lietuva ateityje gali netekti inteligentijos, apšviestųjų ir profesionalų. Vienok ant greitųjų universitetą negalima inkurti, nes tam reikalinga daug materialų ir mokslinių pajėgų. Kad tą prašaitą padengti, kad išeiti iš to nemlto padėjimo, Lietuvoje jau susiorganizavo augštieji kursai, kurie padengia arba atstoja universitetą. Tie kursai paskirstyti į šiuos skyrius:

- 1) Humanitarinis skyrius, kuris paskirsto į 5 įvairias sekcijas.
- 2) Teisių skyrius, kuris skirstosi į 19 sekcijų.
- 3) Matematikos ir Fizikos skyrius, skirstosi į 15 sekcijų.
- 4) Gamtos mokslų skyrius, skirstosi į 16 sekcijų.
- 5) Medicinos skyrius, skirstosi į daugelį šakų.
- 6) Technikos skyrius, kuris irgi paskirstytas į daugelį sekcijų.

Iš to programo matyti, kad tie kursai — tai universitetas, bet universitetu nepavardinta delto, kad dar trūksta mokslinių pajėgų, dar jas reikia organizuoti.

Tokių kursų užlaikymas reikalauja daug lėšų, kurių Lietuvos valstybė nedaug turi. Todel Lietuvos piliečiai palaikymui tokių neįsivengiamai reikalingų kursų, įsteigę tam tikrą draugiją, kurią užvardino „Augstųjų Mokslų Draugija“. Apie šią draugiją mes nekalbėsime plačiai, — tas bus aišku iš tos draugijos įstatų, kurie aiškiausiai kalba patį už save.

Amerikos lietuviai, remdami Augstųjų Mokslų Draugiją, daug prigelbėtų Lietuvai. Jie galėtų siųsti aukas arba tapti jos neriais sulyg įstaigų. Lietuvos Misija noriai perneš visus aukas ir parūp mokesčius tai draugijai. Mokslas visiems lygiai reikalingas, visiems jis naudingas, todėl visi ir privalėtų remti tą draugiją be jokio išėmimo.

Lietuvos Misijos Biuras.

Japonai buvo skaitomi tvirčiausia jėga Azijoje prieš besiplečiantį bolševizmą. Tačiau kovo 1 d. iš Londono pranešta, kad pačioje Japonijoje apsirėkęs „nepaprastas“ subruzdymas. Priegtam, „spėjama“, kad Japonijos kareiviai Siberyje prisijungia prie bolševikų. Galop pranešta, kad visi japonai skubiai apleidžia Sibierią. Išeina, kad greit nebus kam sulaukyti raudonosios bangos užplūdimo... darbininkus:

Pastabos-Išvados.

Tautininkų apsilėidimas.

Laikraščiai šiandien yra labai didelė pajėga. Per juos galima valdyti žmonių minias. Per juos galima kreipti žmonių minias ar tai geron, ar blogon pusėn. Tą suprantą gerai, pavyzdin, lietuviai socialistai ir iš jų atsiradę „komunistai“. Jų laikraščiai dygsta „it grybai po lietu“, ir jie deda visas pastangas, idant praplatus tuos laikraščius tarp lietuvių.

Pavyzdin: Chicagoje, Pittsburg, East St. Louis, Ill. ir kitose žymesnėse lietuvių kolonijose galima pirkti kiek tik nori „Naujių“ „Keleivių“, „Laisvių“ ir kitų socialistiškai-bolševikiškų leidinių. Lietuvių ir svetimačių vaikai siulyte siulo kiekvienam tuos laikraščius. Bet jeigu nori gauti lietuvių tautos laikraščius: „Lietuvą“, „Vienybę Lietuvių“, „Tėvynę“ arba „Sąvadą“, tai nors galą gauk beįskodamas — nerasi. O mūsų tautininkų vadovai dar stebisi, kad „bolševizmas“ arba kiti „izmai“ taip greitai platinasi tarp lietuvių!

Tas mūsų tautininkų apsilėidimas turi būti tuojuos atitaisytas. Lietuvių tautininkų laikraščiai, kurie rūpinasi Lietuvos gerove, turi būti tokiu-pat būdu, kaip ir socialistiniai, platinami visur, kur tik gyvena lietuviai. Jeigu mūsų tautininkai nenori atkreipti dėmesį į tą dalyką, nenori suorganizuoti savo laikraščių platintojus kiekvienoje lietuvių apilinkėje, tas rodo, kiek jiems rūpi lietuvių tautos likimas.

Todel, kad lietuvių tautos obalsis nepasiekias daugelio Amerikos lietuvių ausis, tai yra mūsų veikėjų kaltė. Jiems nesirūpinant praplatingi geresnius laikraščius lietuvių tarpe, lietuviai yra priversti maitintis bile kokiais šlamštais ir per tai darosi tarp mūsų nuolatinė su-

Laiškas Iš Lietuvos.

(Kanauninkas J. Macijauskas rašo Dr. C. L. Vezeliui Chicago, Ill.).

Sveikina, vasario 24, 1920.

Gerbiamasis Tamista!

Sveikinu Tamsą su laipsniu „Daktaro“. Butų labai mums naudinga, kad apsigyventum Sveiknoje, Tamsa turėtum gerą pelną, nes apilinkė nėra den-tisto. Tamsos matušėlė, sesuo Barbara ir brolis Pranas gyvena Jucaiciuose, Juozas gyvena Zonaituose, turi daug vaikų, visi yra sveiki ir gyvena nepras-tai.

Mes neperdaug nukentėjom nuo karo, nors vokiečiai visą turtą ukininkų buvo atėmę (auklus, karves etc.), vienok žmonės įsigijo gyvulius ir gyvena nepras-tai. Turi pinigų daug, tik tai su-lyginus su mūsų pinigais, mūsų pinigai — vokiečių išleisti yra mažos vertės, pas mus už vieną amerikonišką dolerį moka 40 prusinių markių.

Mūsų Sveiknos Labdariną Draugiją labai gerai veikia; turime du didelius namus dėl pavargę, kuriuose užlaikome suvirš 50 bėdinių ir dar praėjusiais metais nupirkome du namus, kuriuose uždėjome (vienam) ligoni-nę delei 30 ligonių, o kitame tuoj gyvens gydytojas; tikai dabar turime labai didelį nuostolį, mūsų gydytojas Dr. Rugis mirė, o kitą gydytoją Dr. Ozėlį samoblizavo (paėmė kariuomenė), palikome be gydytojo ir gauti negalime, nes dabar turime daug savo kariuomenės ir gydytojai reikalingi prie kiekvieno pulko.

Mirė taip-pat neseniai ir Rieta-ve Dr. Cirtautas, dabar mūsų visos apilinkės pasiliko be gydytojo, o ligos šiemet prasidė-jo tūlas, susirgo mūsų ligoninių prižiūrėtojas ir daug kitų žmonių serga. Susimildami, atslyskite mums į Sveikną gerą gydytoją, mes duodame gydytojiui velni namus, gaus kurį malkų, karvėms ganyklą ir turės didžiau-sią praktiką, galės turėti per mėnesį apie 10.000 markių. Pra-gyvenimas pas mus nėra per daug brangus ir visą ką galima gauti. Turime Sveiknoje gim-

irutė. Geistina būtų, kad mūsų tautos veikėjai nebūtų apsilėidę tame dalyke. **Laikraščių skaitytojas.**

nažija, daug draugijų, lig gelz-keio 10 kilometrų. Tegul tuo-juos važinuoja gydytojas. Tamsa taip-pat keliaus pas mus tiesiai į Klaipėdą (Memelį); da-bar jau ruošiasi atidaryti. Pasi-rupinkite Jus, Amerikos lietu-iviai, kad nupirkti bent porą ge-ru laivų (šipų) ir padaryti Ame-rikos-Lietuvos liniją, kad gali-ma būtų tiesiai iš New Yorko keliauti į Klaipėdą. Tada ir jūs pelnysite ir mūsų kraštas kils, kad ne per svetimus savo kraš-tui veikti galėsime, kas nadinga ir statyti jums kas jums rei-kalinga.

Ar negalėtum Tamsa apgar-sinti laikraščiuose, kad Sveikno-je yra reikalingas gydytojas. Vieta yra labai gera, visam apil-inkį nėra gydytojaus: Vevirienai, Andrejau, Rietavai, Vie-ičiai, Kulriai, Judsėnai, Kvė-dainai, Teneniai, Pajurakas-Gor-dama neturi gydytojų. Meldžiu pasveikinti nuo mūsų visų pa-žįstamus. Kotrinai siūdu labų dienų. Atmenu gerai ją, kaip kalėdodavau ir bažnyčioje tan-čiai matydavau — tegul myli Dievą. Su pagarba,

Kun. J. Macijauskas.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

RAUDENAI.

Savivaldybių rinkimai Raudeno-se praėjo maždaug taip: Raudenų valstijų paskirstė į 4 apskrėtlius: 1) Raudenų 2) Piešių 3) Pamokės ir 4) Pakėstinės. Ne visai taip rinktą, kaip kad buvo rašyta (kriš- demokratių partijos laikraščiuose) ir kaip privalėjo rinkti t. y. nuo 300 žmonių betarpiai rinkti įgalotinius į tarybą ir rinko ne kamuoliukais, bet kaip kam patiko. 2-ą kalėdų dieną kiekviena sode nuo 20 žmonių po vieną rinkiką į apskrėtį. Tie rinkikai suėjo 3-čią dieną Ka-lėdų į apskrėtlius ir čia rinko įga-liotinius. Raudenų apskrėtyje rasė kiekvienas savo pavardę ant korte-lės ir metė į dėžę to kandidato, kurį jam labiau tiko; čia išrinkti 4 įga-liotiniai: milic. Pronckaitis ukin. (20 d. š.) Kairys ukin. (40 d.). Vincas Tabanas ukin., Stasiulis Alek. medinčius ir ukin. Piešių ap-skr. buvo renkami kamuoliukais, čia išėjo taip-pat nesuapratimų: pa-sodino iš vienos pusės stalo ukin. St. iš kitos Moc. irsakio: vyrai kan-didatų Jurgį išrinkti į įgalio-tinius meskit kamuoliukų, kas nen-

ri meskit Moc.; bet jiems bešnekan-t apsisuko ne vienam galva ir padė-jo mesti atbulai ir paskui sakty, ne, aš apsirikau, mečiau St. o ne Moc. ir tt. išrinkti Kasperavičius ukin., buvęs virš. Juodis ukin. ir iš Piešių dv. darbininkas. Kadangi iš-ėjo apsirikimų norėta išnaujo bal-suoti, bet nutarė galų gale palikti ir užtvirtinti išrinktuosius.

Kaip Raudėnuose taip ir kitur ne-visi dalyvavo rinkimuose: pav. Rau-dėnuose 1-ą kartą susirinko ke-letas ir išrinko iš savo tarpo rinki-kus, kiti atidavė savo balsus de-dėms, žinokitės, gird, už ką paduo-sit balsą už tą.

Gaila kad nesiteikta žmonėms vie-šai apskelbti apie rinkimų dieną. Duokim, aš pats tik iš pašalių ne-tikėtai sužinojau, kuomet bus rinki-mai. Turėtų būti pranešta visiems viešai. Ir kam paskubėję rinkti įga-liotinius, reikėjo viešai palipyti kan-didatus ar jie visiems tikę ar ne.

N. N.

SUDEIKIAI.

Cionai 28 gruodžio buvo rinki-mai į valstiaus savyvaldą. Rinkimai perėjo ramiai, laimėjo katalikai. Nors parapijė čia nedidė, bet besirūpinant vietos klebonui kun. Dygačiui prieš karą neblogai ve-i-kė „Blaivybės“ skyrius. Pernai bu-vo įsikūręs „Pavasarininkų“ sky-rius, kurį užplūdė bolševikai buvo aptardę, bet yra viltis kad atsigaus. Neblogai gyvuoja ir krišć-demo-kratų kuopa, kuri 14 gruodžio savo susirinkime išrinko komisiją apru-pinti kareiviams šiltas rubais, tai-pogi buvo nustatyti kandidatai į valstiaus tarybą, kurie beveik visi ir pateko. Klebonas ragina žmones kiekvienam sodyje laikyti po da-raktorių vaikams rašto mokinti, bet žmonės iškalbinėja sakdami — nesą ku užlaikyti. Valdiška moky-kla tėra viena, kurioje darbuojasi neblogai tos pačios parapijos Ge-leževičius. Gaila, tik, kad parapije-čiai nesunaudoja klebono suruoštą medžiagą laudies namams, kad būtų kur susirinkimai daryt, užtekt žmo-nėms iš bažnyčios ir t. t.

Svetimas.

(„Vien“.)

KELMĖ.

Mes, kelmiečiai, pirmiau gau-davome Kauno laikraščius į 10—12 dieną, dabar jau pradėjome gauti į 6-tą dieną, tai jau gerai. Dabar turime naują pašto įgalio-tinį. Mūsų Komitetai ima iš-žmonių po 1 kap. į dieną už kiek vieną rublį, nes taip nutarę Ra-sinų apskritys seimelis. Mūsų apskritys seimelis taip-pat už-draudė išvežti grūdus ir valgo-mus daiktus. Rink.

Lietuvos Laisvės Sargų Sąjungos Reikale.

Chicago, kovo 2, 1920 m.
Gerbiamoji „Lietuvos“ dienra-ščio Redakcija Chicagoje:

Lietuvos Laisvės Sargų Sąjun-gai Amerikoje, beabejo, tenka da-bar, teks ir ateityje atlikti žy-mią rolę Lietuvių tautos kovoje už Nepriklausomybę. Laisvės Sargų Sąjunga tampa neįsėmia-mu šaltiniu įvairios medžiagos pagalbos Tėvynei ir galinga at-sargą gimtojo krašto apginei, Lietuva nekantriai lankia L. Sar-gų Sąjungos pasirodymo Tėv-nės dirvonuose. Eidamas šiame reikale talkon, meldžiu Amerikos lietuvių laikraščių Redakcijų pranešti lietuvių visuomenei ir už-interesuotiems L. Sargų kandi-datams šiuos 4 Laisvės Sargų konstitucijos priedus, kuriuose randasi pamatiniai naujos orga-nizacijos dėsni. Pačios Konsti-tucijos tekstas, Am. Suv. Valst. valdžiai patvirtinus, bus prane-sas visuomenei ir laisvės Sargų žiniui vėliaus.

P. Žadeikis,

L. A. majoras.

L. L. S. S. centras:
237 W. 71 St., New York, N. Y.

L. L. S. S.
KONSTITUCIJOS PRIEDAS
No I.

LIEUVOS LAISVĖS SARGŲ
SĄJUNGOS VIDUJINIS SU-
TVARKYMAS IR PAREIGOS.

I. Įstojimo tvarka.

1. Į Lietuvos Laisvės Sar-gų Organizaciją priimtinį pagal-tam tikro pasidėjimo visi lietu-iviai, Lietuvos Nepriklausomybės vyrai ir moteris, dori piliečiai, — neprasisakę prieš Lietuvos bei Amerikos Suv. Valstijų baudžia-nuosius įstatus.

2. Naujas narys priimamas į L. L. Sargų organizaciją, bent vienam tos organizacijos nariui rekomenduojant.

3. Kandidatas gauna iš viet-i-o L. L. Sargų burio valdybos arba organizacinės grupės, „gar-bės žodžio“ ir „apilinkės lapo“ blanketus, kuriuos jis išpildo ir pasirašęs grąžina atgal su pa-rašais dviejų lietuvių, kurių bent vienas turi būti L. L. Sar-gas.

4. L. L. S. burio valdyba (ar-
ba organizacinė grupė), remda-

masi ant paduotų dokumentų, nutaria: ar perstatyti L. L. Sar-gų susirinkimui naują kandida-tą, ar nuo perstatymo susilaiky-ti, kas ir pranešama pastarajam.

Kiekvienas, acrintis L. L. S. Organizacijon įstoti, nuo dien-os „garbės žodžio“ įteikimo iki dienos Sargų burio susirinkimo „pasveikinimo“, skaitosi L. L. Sargų kandidatu ir pildo pavadė-mus jam darbus lygiai su visais sargais.

6. Kandidatas tampa pilnatei-siu L. L. Sargų, kuomet L. L. Sargų vietinio susirinkimo jis išskilmingai lieka „pasveikintas“: naujas Sargas tuomet užsira-ka nustatytą įstojimo mokesnį, gauna paliudymą (Žiur. priedas N III) ir turi teisę L. L. Sar-gų organizacijos ženklą nešioti.

7. Pasveikinimo apeiga tokia: L. L. S. burio valdybos pirmini-kas (vadas) perstato susirinki-mui naujai įstojančius narius; susirinkimas tuomet atsisoja ir rankas augštin keldamas, svei-kina naujus Sargus, sušaukdamas tris syk „valio“.

II. L. L. Sargo Pareigos.

1. Kiekvienas L. L. Sargas, sulgy savo „garbės žodžio“ (Žiur. priedas No II), nepašalstamai dar-buojasi vykldamas vyriausiąją organizacijos užduotį.

2. L. L. Sargas, kaip organi-

zacijos narys gina ir daboja sa-nutaria: ar perstatyti L. L. Sar-gų susirinkimui naują kandida-tą, ar nuo perstatymo susilaiky-ti, kas ir pranešama pastarajam.

3. L. L. Sargas sąžiningai pildo organizacijos įstatus, klauso valdybos ir vado įsakymų, griež-tai laiko nustatytą drausmę (dis-cipliną).

4. L. L. Sargai, budami surišti vienu bendru, didu tikslu, yra lygūs tarp savęs, kaip broliai ir seseris, ir privalo vienas kitam gelbėti kaip bendratė, taip ir asmeniniame reikale.

5. Salyg kasdieninių pareigų ėjimo L. L. Sargai yra dvejiop-i: (a) Sargai rikiuotininkai — ypatingai užsiima sporto daly-kais, kaip tai: gimnastika, rikiuo-tės mokslu ir t. t.

(b) Nerikiuotės sargai — ypatingai rūpinasi pašalpos ir ukio dalykais, ruošia paskaitas, teat-rus ir t. t.

6. L. L. Sargai rikiuotininkai ir nerikiuotės sargais gali būti kaip vyrai, taip ir moteris.

7. L. L. Sargai reguliariai už-simoka nustatytą nario mokesnį ir rūpinasi organizacijos lėšų pa-dauginimu.

8. Jei L. L. Sargas, reikalui esant, huosa valia aktyviai pano-rėtu Tėvynės garbę ir Neprikla-usomybę ginti, tai jis paduoda sa-vo Maltai specialį pareiskimą bei pasidėjimą.

III. L. L. Sargų burio įsikurimo tvarka.

1. Burys yra pamatinė L. L. Sargų organizacijos vienetė ir naudojasi pilna autonumija L. L. S. Konstitucijos rybose.

2. Burio vardą ir teises įsi-gyjaama tuomet, kuomet susior-ganiz-ojama nemažiau, kaip 50 narių.

Pastaba: L. L. Sargų susispie-timas į mažiaus, kaip 50 narių, vadinasi „bureliu“ ir negali at-kiro savo atstovo į L. L. Sargų bendrąjį susivaziavimą (Seimą), su sprendžiamuoju balsu pasi-usti, bet tik su patariamuoju. Vi-suose kituose atvejuose „burelis“ yra lygus „buriui“.

3. Kiekvienoj lietuvių gyve-nimo kolonijoj susidaro bent iš trijų asmenų organizacinė gru-pė, kuri prisiūsdama centran sa-vo „garbės žodžio“ pasidėjimą gauna „pasveikinimą“ ir rei-kalingus nurodymus.

4. Organizacinė grupė veria L. L. Sargų burį, eidama laiki-nosios burio valdybos pareigas.

5. Buriui įsikurus, laikinoji valdyba (organizacinė grupė) perrenkama slaptu balsavimu, bent 2 trečdaliu visų burio narių dalyvaujant.

Pastaba: Jei burius kame nors, del mažo lietuvių skaičiaus įsi-kurti faktiniai negali, tai jis lieka bureliu ir perrenka sau val-

dybą įsakymu iš Centro.

6. Susitvarkęs sulyg šiu įns-trukcijų reikalavimų, L. L. Sar-gų burys, pristatęs Valdybos rinkimo protokolą, gauna eilinį numerį iš centro.

IV. L. L. Sargų burio Valdybos pareigos.

1. Burio valdyba veda visus burio reikalus, paskirstydama darbą lygiai visiems burio ser-gams.

Pastaba: Burelio valdyba el-giasi taip pat.

2. Burio valdyba renkama pu-sei metų ir susideda iš pirmini-ko, raštininko ir iždininko.

3. Valdyba yra pildomasai or-ganas L. L. Sargų burio susirinkimo, kuris aptaria svarbesnius klausimus ir pveda valdybai vykdydinti.

4. Burio valdyba susineša su centru ir su apilinkės divizionu ir pildo jų įsakymus.

5. Burio valdyba rūpinasi su-rasti gerai suprantantį sporto dalykus instruktorių, kuris yra iš tarpo burio sargų aprenkamas 3 mėnesiams, arba iš šalies pasam-domas.

6. Instruktorius tariasi su val-dyba, bet grynai sporto srityje nandojasi pilna savistovybe.

7. Jei burio valdybos pirmi-ninkas drauge yra išrinktas ir už instruktorių, tai jis vadinasi

„burio vadas“.

8. Valdyba daboja burio lė-šas, rūpinasi jų padūnimu ir duoda pilną atskaitą, burio susirinkimui reikalaujant.

Pastaba: Esant reikalui, burio susirinkimas aprenka iš savo tar-po tam kartui revizijos komisiją iš 3 narių.

V. L. L. Sargų Diviziono Valdyba.

1. Vienos apilinkės netci-mais esantis L. L. Sargų bu-riai ir bureliai per savo atstovus jungiasi į divizioną, kurio lu-veinė steigama patogiausioje apilinkės vietoje.

Pastaba: Divizioną sudaro ne mažiau 3 buriai arba bureliai.

2. Burių ir burelių atstovai skaitosi: valdybos pirmininkas, arba tam tyčia sargų burio iš-rinktas narys.

3. Burių atstovai iš savo tar-po išrenka diviziono pirmininką ir pasidalina tarpu savęs parei-gas, tokiu būdu sudarydami di-
vizijono valdybą.

Pastaba: Buriiai ir bureliai di-
vizijonai siūnčia tik po vieną at-
stovą, bet reikalui esant, gali deleguoti du.

4. Diviziono valdybos na-riai gauna iš savo burių manda-tus šešiams mėnesiams.

(Bus daugiau).

Pramonė ir Prekyba.

PRAMONĖ IR PREKYBA LINŲ.

Kiek tenka patirti, mūsų Valdžia yra padariusi su Anglij banku — National Metal and sutarties Chemical Bank Limited London — sutartį, kurpasmėria mūsų Vyriausybė turės linus supirkinėti vietoj ir pristatyt tojo angli banko žinai, o įsiai apsiuolimus parduot Angliose kuo brangiausia esamąją kainą. Šiais visuotinio pramonės krizio laikais, kada žalosios medžiagos visur ypatinai stinga, kai jos gaminimas yra beveik sustojęs, kai jos reikšlavi-mai visur atgyjančios pramonės kas kartas didėja ir didėja, šiais laikais linų prekyba turi ypatingos prasmės: Lietuva, visą laiką buvusi viena svarbiausių linų gamintojų šalis, ir dabar gali laikyti linas vienu stambiausiųjų savo išvežimu.

Ir del ypatingo visose šalyse linų reikalavimo, mūsų linai galėtų būti visas finansų sistemos pagrindas. Linų prekyba mums turi būti kuo rupestingiausia normuojama. Aišku jog reikia žiūrėti, kad linų prekyba su užsieniu turėtų Valstybinio pobūdžio ir teiktų valstybei kuo daugiausia naudos. Aišku tatau, kad senoji linų prekyba, kada linus supirkinėdavo iš žmonių pavieni pirkliai ir gabendavo juos savo nuožūra ir užsienį, supirkinėdami iš žmonių kuo žemiausia kainą, užsieniui parduodami kuo brangiausia, visą pelną dėdavo į savo kišenę. — aišku, kad šioji prekybos lytis dabar mums nebėgi būti leistina.

Taigi mūsų Valdžios padarytą su angliais linų sutartį reikia laikyti pastanga mūsų linų prekybai normuoti ir patiekti iš prekybos Valstybei visą galimą naudą. Sutarties vyriausiasis aktinas — kad angli bankas linus parduotų kuo brangiausia mokamąją kainą. Tatau galima įgyventi, esant dviem sąlygom: kada pats angli bankas bus suripintas kuo brangiausiai parduot, o antra, kada mūsų Vyriausybė galės tas linų operacijas kontroliuoti. Ir viena ir antroji sąlyga kaip tik sutarty yra numatytos, butent, an-

kas už pardavinimą imta komiso tam tikrą nuosimtį. Vadinasi, juo brangiau įsiai linų tą patį pudą parduos, juo didesnis jam komiso pelnas teks. Bankui ne vistiek parduot, ar už šimtą ar tukstantį. Bankas, parduodamas tą patį kiekį už tukstantį, patsai pelns dešimtį kartų daugiau, negu parduodamas už šimtą. Tuo budu patsai bankas įtraukia į operaciją ir suripintas kuo brangiausiai parduot. Antra vertus, sutartį del linų yra nužūrėta ir duota mūsų Vyriausybei teisė kontroliuoti banko linų operaciją Esamaisiais dokumentais, seksis spręsti, kokių būta pasiūlymų, kaip tie pasiūlymai panaudoti, kokių vaisių gauta ir tt.

Tačiau, jei angli bankas parduot Angliose linus kuo brangiausia kainą, tat visai dar nereikia, kad į ją kainą sektų mokėti čia vietoje. Čia reikia turėti galvoj visos tos išlaidos, kurių esti linų supirkinėjimo organizuoti ir transportui. Dabar organizuoti ir transportas atseira, palyginti, gana brangiai. Ypatinai brangus yra linų apdraudimas. Linai tokiai veikiai dega daktas, jog neapdraudus jo nieku būdu negalima kiloti. Vežti geležkelio, krauti pajury, krauti į laivus — ar maža kas gali ištikti. Butinas reiklas yra linai apdrausti. Tačiau, pavyzdžiui, linų apdraudimas, Liepųjį k.štuoja baisiai daug: draudžiant vienam mėnesiui reikia mokėti 1½% nominės draudžiamosios kainos. Paskui ir Valstybė turi kūr nuosimtį už visos operacijos vedimą pasilikti. Tatau Valdžia, prieš supirkinėjimo kainas skelbdama, turi maždaug numanyti, kura kainą seksis linai parduot Angliose ir kurį procentą sudarys organizuotės išlaidos.

Visa tatau suskaičius ir pasvarčius ir linus rūšimis paskirčius, seksis paskelbti ir supirkinėjamosios kainos, ką, kaip girdėjome, Vyriausybė netrukus padarysianti. Superkamųjų kainas nustatant, žinoma, daug nusvers tai, kiek panors pati Valstybė pasilikti nuosimtį. Tik tai nūnai viena aišku, kad Vyriausybė visą vykdoma aiškia sistema, tiksliai nustatytu planu, ne-

sivadudama darytiniu kainų kėlimo ir numušimo metodu, linų prekybos reikalą pakels ir sureguliuos, turėdama galios ir Valstybei naudotsuteikt ir geriau patenkin' gamin-tojų reikalus, negu pirkliai ir tarpininkai. Nes šių niekuo nenormuojamąs pelnas dabar turės aiškiai lyti ir pateks ne į pavienį kišenę, bet į Valstybės pinigyną. Tuo budu, padarytoji del linų sutartis turi gilios teigiamosios prasmės.

(“Liet.”)

NEMUNAS. — SUSINĖSIMO VAGA.

Ilgus amžius buvo Nemuno užduotis tarnauti lietuviams, kaip vyriausis susinėjimo takas. Aš manau tuose amžiuose, pakol niekas nepačino geležinkelio. Jo vandeniu nusidudavo taip sakant visi pirklybos žygiai. Iš savęs išsimano, jog tokiu budu Nemuno krantai pirmiausiai apgyventi tape. Arba gal geriaus pasakius, atsirado didesnės vietos, kuriuose susitelkia žmonės, kuriems prirupėjo pirklyba. Tos pas Nemuną iš pradžių menkos vietos, laiko bėgyje išaugo miestais. Kaip vienas iš žilos senovės mums pažystamas buvo Kaunas. Lietuvių bočiai suprato išnauti doti gamtinį tos vietos padėjimą. Butent ten, kur Nerys (Vilija) įteka į Nemuną, to vietoje jie susitelkė. Aiškūs dalykas, kad Nerys taip pat susinėjimo takas, kuriame žmonės gyvendami jo pavandenį leidosi su srove Nemunon ir ten atrado vietą, kur galėjo savo prekes išmainyti. Vėlesniuose amžiuose atsirado vis daugiau tokių vietų. Kur pirklyba užsimantis žmonis, apsigyveno Nemuno pakrantėje. Taip atsirado daugybė miestelių ir kaimų, kurie iš didžiausios dalies uždėkavojo Nemunui savo gyvenimui. Nemunon leidosi pirkliai pasroviui marespi, pakėlini atrado taip pat didesnių vietų, arba miestų, kaip antai Ragaine, o vėlesniuose amžiuose Tilze. Visur pirkliai savo prekėmis žiūrėjo padaryti apyvartą, vadinasi kitai išmainyti arba parduoti. Nemuno krantai buvo apgyventi jau iš žilos senovės žetuvių. Nuo jo versmės lig įteikėjimo į kur siikšges mares skambėjo lietuviški balsai. Nemunas tai tikras tėvas visų upių ir upelių Lietuvoje. Ypatinai viduriniame amžiuje įsiai bu-

vo labai didelių pirklybos takų. Daug ko nusto ko Nemunas, kaip Lietuva savo priešų viltingu budu apgalėta ir pagaliau išdraskyta į atskiras dalis. Kaip paseknės šių pėgėstingų atsikimų buvo sumažėjęs visos pirklybos ant Neruno. Didž. Lietuvai pakliuvus po Maskolių dispoitiska valžia, galiausiai visai užakota iš senovės labai priprasta pirklybos versmė ir su ja ranka rankon einant visas šalis turtingumas. Tik tai teko by paskutinių metų taip sakant viena šaka pirklybos, butent medžiais. Medžių pirklyba dar vis žydėjo.

Bet dabar taip sakant susivienijus vel Lietuviai, ir be abejonės pražydės iš naujo šalies pirklyba. Nemunas vėl kaip senovėje taps didele pirklybos vaga, kurioje ypatingai lietuvių savo prekes prigabens didžiausiam pasauliui. Liukėtinai jog susinėjimas ant jo buty visokiems naujoviniams išradimams įtaisomas ir jojo vaga kuogeriausiai sutvarkyta. Ant to privalytų atkreipti savo domę Didž. Lietuvos valdžia ir ypatingai visomis priemonėmis pasistengti išvagnuoti ir sutvarkyti Nemuno srovę.

“B.”

KAS-GI SU ŽEME?

Nežinia, kokia teise žydai jau supirkinėja dvarus. Pavyzdžiui — Žaliosios valstiejuje (Vilkaviško apskr.), du dvarai jau žydų kompanijai (Sembergo ir kitų) rankose. Pas Čekiškį (Kauno apskr.) Jan-kauskų didžiulis dvaras žydams teko. Tas pats girdėt apie Ukmergę, Garlevo ir Raudondvario valstiejuose. Nežinia, kokių taisyklių laikoma si, žydams dvarus pirkti leidžiant? Išus įstatymais tai buvo griežčiausiai uždrausta, ir žydai, jei pirkdavo, tai tik svertimu vardu; net nuotepaimdavo, darydami kontraktų papirkto valstiečio vardu. Mes dar visame kol kas tebeprisilaikome rusų įstatų, kodėl-gi taip svarbiame pakte žemės klausimas, nuo jų atstairaukiamas?!

Kad mūsų atstovai pagrįžo iš Pirmosios Viln. Konferencijos su rezoliucijos lapeliais, kame tarp kit ko pasakyta, jog Nepriklausomoje Lietuvoje bus visiems gyventojams lygios teisės, valstiečiai su pasipiktinim ušaukė: “kaip tai? Ir žydai galės žemę pirkies?!” Tai jau kaput! Visi dvarai jiems teks!.. Tuo met valstiečius raminta, kad žemė bus parduodama didesniais ar mažesniais plotais tik tiems, kurie ją dirba. Valstiečiai ne be reikalo bijo, kad žydai negautų lygių teisių žemę pirkti. Juk ir prieš karą žydų kišenėje buvo didžiulė pinigų dalis; jie varė didžius gešetus karo metu; nuo žmonių akių nepaslėpsi ir to, kokias spekuliacijas varo žydai po šiai dienai; apart to dar ateina žydams milijoninės pašalpos net iš užmario. Tat ar-gi neteisagingai valstiečiai krupčioja, kad piliečiai — žydėtai neišsiveržtų iš lietuvių vienintelio jo turto — žemės!

Kiek kartų susarūneta žemės norintieji, bet gi žemės dalinimas gali būti įvykdytas tik protingai, atsižvelgiant į šalies reikalus. Prityrimas liudyja, kad persmulkus ūkiai — tai skurdo lizdai. Mažazemiai, turintieji po 2—3 dešimtines, tik tuomet socialiai gyvena, jeigu gauna uždirbti iš šalies, o kame nekaip var apie Braslavą, — ten jie ir puspilki ir pusalkani. Kame žmonės ir ne taip jau mažazemiai, bet jaučias daugiaus apdirbsi, ir ten — maž kiek — pasigirsta nepasitenkinimas. Pavyzdžiui apie Palubius, po taip vadinamus girininkus (Šakių apskr.), nekuri laukė bolševikų, manydami žemės daugiaus gausią, norį ir šandieną turi po 10—15 ir daugiaus margų. Tat mažazemių ne tik negalima dauginti, bet reikia rūpintis jiems daugiaus žemės duoti.

Is antros pusės dideli dvarai tiek žmonių neismaitina, kiek jie ismaitinti, jeigu buty padalinti vidutinius ūkius. Pavyzdžiui dvaras, turįs 300 dešimtinių dirbamos žemės, ismaitina dvarininko šeimyną su ja aptarnaujančiais 4—5 tarnais ir daugiaus 6—7 kumiečių šeimynas. Jeigu palikti dvarui 100 dešimtinių, tai jis pramaistyt 2—3 kumiečių šeimynas arba į 2—3 lietuvių gyventi šviečiai ir ūkį vesti progreivę, išimdamas iš jos nemažai

grūdų ir kitų ūkio vaisių, kurie patektų į rinką; ant likusių 200 dešimtinių apsigyventų 5—10 ūkininkų, kurie nuo 10 iki 20 samdininkų išlaikytų ir taipgi rinkai nemažai produktų duotų. Zanavikijoje (Suvalkų rėd.) nėra nei vieno dvaro; tuo tarpu ta apygarda bene daugiaus produkuoja už kitas.

Atsižvelgiant į tai, smulkių ūkių (dešimtininkų) kurimas vestų juos prie skurdo ir kad daug yra bežemių lietuvių ištroškusių žemės, dalyti žemę žydams ir spekuliantams butų visai nesąmoninga.

Is kitos vėl pusės, nieko nedarant, o tik rašant, phanuoja, veltui komisijas laikant, igalotinėjus siuntinėjant, betiskliai blaškoma pinigai kad ir tenoromis remiama taip koliojama? spekuliacija žeme. Gana jau butų klausinėjus, kas žemės nori, reiktų ją aprupinti, tuos, kurie prie žemės veržias ir tikrai ją gali apdirbti. O kas tuo žvilgsniu yra padaryta? Jug yra žmonių, kurie skursta ant vieno, — dvejų dešimtinių, turi vieną-ki-tą arklį, karvę, padargus, yra pusninkų, dvaro kumečių prisauginusių gyvulių, jie galėtų apdirbti var-gais negalais 12—20 dešimtinių; jie žemės nori įgyti, jos jieško, krei-pias su prašymais... Bet jų prašymai kažkur spintose guli, nes par-šijos vis dar tebesiginėja: “ar žemės duoti už atlyginimą ar veltui”? Tuotarpu žemės kaina pakilo nuo 900 ir 1300 rublių už dešimtine (apie Čekiškį Kauno apskr.)

Taigi reiktų žemės lengviausiomis sąlygomis leisti įsigyti visų pirma mažazemiams, (dešimtininkams, kampininkams, įsigyvenusiems šiek tiek gyvulių, ūkio padargų. Trioboms pasistatyti reikia prieinamomis sąlygomis duoti miško nusipirkti, arba dalinamų dvarų triobos paskirstyti. Dafinti reiktų visų pirma valdiškus (skarbaus) dvarus, užimtus nuo bermontininkų, lenkų legijoninkų. Tuos dvarus valdlo lig šiol, neretai su nuostoliais, valdžios pastatyti urėdai. Paskiaus žmonės patys pragyventų ir parduvimui pagamintų grūdų ir maisto. Tiems, kurie neturi nei gyvulių, nei padargų, nei skatiko prie savės, žemės duoti nedaug bus naudos. Jie turi pirma stoti tarnauti prie kiti, auginti gyvulių, gaminti padargus, o po metų kitų galės ir į žemę įsikibti.

Abelnai reiktų Lietuvoje prisilaikyti obalsio: žemė — žemdirbiams ir neieisti žemę pirkinėti žydams*) ir kitokiems spekuliantams, kurie žemės nedirba, iš jos negyvena, bet varo su jaja visokias vertelkstes, keldami nepaprastai jos kainą ir neprileisdami prie žemės jos purentojų ir darbininkų.

M-lis.

“V.”

REIKIA LEBERIŲ
prie lauko darbo apie fabriką.
Pastovus darbas. Mokestis apie \$30. į savaitę. Atsisauskite gatavas dirbti.
THE LARRETT CO.
2900 S. Sacramento Ave. Chicago.
Reikalingas patyres Lietuvis Bu-cheris. Kreipkitės Telephone Melrose Park 1740. Workers Constr-mers Association, A. PALIONIS.

PADARYKITE

SIUOS

1920

METUS

LAIMINGAIS

UŽRAŠYKITE

“LIETUVĄ”

EXTRA! EXTRA!
Parsiduoda didelis puikus ir mokytas SUO. Parsiduoda visai už mažą užmokestį. Atsisauskite greitai, nes galėsitės. Adresas:
G. GAUBAS,
3044 S. Union Ave., Chicago.

Uzsirašykite.

“Sargybos Bokštą”

KODEL YRA SUMIŠIMAS TARP ŽMONIŲ?

“Sargybos Bokštas”,

yra vienatinis žurnalas Lietuviškoje kalboje, kuris aiškina mūsų laikų atsikim. Šis žurnalas jau yra leidžiamas arti 40 metų angli kalboje, kaip dvisavaitinis, 16 puslapių. Laikraščio sąciuos formoje. Drašai ir atvirai išguldio religinius pamokslus ir pranašystes, kurias randame šv. Rašte. Ar žinai, kad šių dienų atsitikimai buvo pranašauti Seno Instatymo pranašystėse simtais metų prieš Kristaus gimimą? Kaip lygiai ir Naujame, kuris buvo parašytas po Kristaus?

NEPRALAIŠK PROGOS!
Tuos dalykus gali aiškiai da sizinoti per šį žurnalą, kuris tave aplankys du syk į mėnesį. Jo užsirašymas įkita \$1.00 metams. Su užsirašymu prisišks dolerį, money order arba kitaip. Adresuok:

“SARGYBOS BOKŠTAS”
732 W. 19-th STREET, CHICAGO, ILL. U.S.A.
Ant pareikalavimo vieną numerį siunčiame dovanai del pamatymo.

Brangus Tonikas.

Pereigos uždėtos ant skilvio ir vidurių sistemos parastai ir tankiai yra sunkios kurios paleka kuno organus silpname padėjime. Kentetojas jieško toniko, medicinos, kuri netik kad pagelbėtų jam, bet taipgi, kad jo vidurių organai dirbtų sutikime su gamtos taisyklėmis. Tokie atsitikimai būna paseknimi tuojaus vartojant.

Severa's Esorka

(pirmiaus žinoma kaip “Severos Skilvinis Bitteris”), kuri yra paseknimas skilvio stiprintojas ir vidurių liuosavimo tonikas, rekomenduojamas silpniems, seniems ir gyantiems žmoniams. Jos medikališka piprava yra padaryta iš geriausių ir patikėtinų vaistų gydyme užkietėjimo vidurių, nerutinimo skilvio, neturėjimo apetyto ir paprastai arba silpnėjimo, vidurių sistemos. Pamėgink plečekę šitų vaistų šjendien ir užstok ant kelio sveikatos. Kaina: 75, ir \$1.50; karės takų 3 ir 6 centai. Parsiduoda visose apšlekose

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

Pirkite Ukes

Didžiausioji LIETUVIŲ UKININKŲ KOLONIJOJE uždėta per ANTANA KIEDI ir apgyvendinta 480 lietuvių ūkininkų. Toj kolonijoj pereitą vasarą 69 lietuvių ūkininkai pirkė sau ukės; mūsų kolonijoj lietuvių upeperka daugiau ūkių, negu imant visoj Amerikoj. Turime 5 ūkininkas Draugijas Laivas ir Katalikiskias 2 parakvijas ir kuniga, kas anglams fermeriams labai netinka, parduoda arba paveda mums parduoti sav ukės ir patis kraustosi iš mūsų kolonijos. Mes turime paėmę 85 geriausias ukės, maža ir didellias su budinkais sodnais gyvuliais ir mašinomis. Kaina žemės gana žema ir galima pikti ant lengvų išmokėjimų. Gražiausi ir parankiausi vieta. Pas mus lakai ilgas, gražus ir gerasis žviravotais keliais, dang žuvingų ežerų ir upelių prie pat miestų, žemės molis su smėliumi maijta labai čerlinga dera visoki javai: KVIEČIAI, RUGIAI, MIEŽIAI, AVIŽOS, ŽIRNIAI, BIRZAI, (pupos) KORNAI, BULVES, DOLIALAI, SIENAS, VESUS SODNAI IR PUKIOS GANYKLOS. Stelkas oras, geras vanduo prie pat miesto SCOTTVILLE, MICH., kuriamis ūkininkų turgai, produktų sukenavimo fabrikai, surių ir sviesto išdirbystės, bankos, bažnyčios, teatrai ir visokios krautuvės. Už į mylių antras mūsų kolonijos miestas Ludingtonas ant kranto Michigan ežero į kurį kasdien atplaukia daugybė laivų iš Chicago, Milwaukee ir kitų miestų. Šitame mieste yra daug fabrikų ir dar 3 didelius budavoja, čia yra visokių darbų ir uždarbių. Nepirkite niekur kitur ūkių, kaip tik pas mus toj nanjoj Lietuvių ūkininkų Draugijoj. Rašykite tuoj, o gausite mūsų naują katalogą geriausių ūkių.

UKĖS SODNU AUGINIMUI.

HART MICHIGAN yra tik 22 mylios nuo mūsų kolonijos, mes ten turime 45 ukės paėmę ant pardavimo, tik žeme te, yra daug prastė, laktai kalnuoti žeme smeltinga prie žvyro, labai retai ten pastatka žeme tinkanti auginimui lietuviškų javų, tik tiems, kurie norėtų sodininkystę užsijmti, ten žeme gera. Pulkiai veša pyčės, aviečios, višnios, Gerai auga rugiai, griškai, bulves ir kornai.

TURIME IR KITOSE 4 VIETOSE UKIŲ.

PEACOCK IR IRONS MICHIGAN, žeme ten kolimuota ir krunuota, dar mažia apgyventa, tik vien gyvulių auginimui. Taipgi turime ūkių parduoti Pountal ir Custer Michigan. Tose vietose mes turime daug ūkių pigiai ir ant lengvų išmokėjimų. Kuomet atvažiuosite mes visas augščiau minėtas vjetas aprodime su automobiliu ir galėsite pasirinkti sau tinkamiausią ūkį.

PARDUODAM? VALGOMUS PRODUKTUS.

Užstordieruokite valgomus produktus, mes jums pristatysime šviežių kiaušinių, gero sviesto, lietuviškų surių, tikro medaus, bulvių visokių grūdų ir šieno.

PERSITRAUKITE ČIEPU IR PAVĖSIO MEDELIO.

Meč turime parduoti 200.000 gatavų čiepujų vaimedžiųjų ir visokių uogų diegų, puikių pavėsio medelių, žydinčių krumpų ir rožių, rašykite gausite kainas.

ATVAŽIUOKITE PAS MUS VAKACIJAS PRALEISTI.

Meč turime geriausių vietų pas Lietuvius ūkininkus, kur jus vasaros laiko galėsite linksmai praleisti savo vakacijoms gyvenimo vieta palėkosime.

UŽSISAKYKITE UKIŠKĄ LAIKRAŠTĮ.

UKININKŲ ŽINIOS, kurias pradėjome leisti pradžioj Balandžio mėnesio. Ejs kas dvi kartų, bepartviškas iliustrotas žurnalas, didžio 11x14 coliu, nuo 16 iki 24 puslapių. Padavinės svarbiausias žinias, taipis visokias raštus su geriausiai patarimais ir pamokinimais apie visokias ūkininkystės saktas, taipis diskutijas 2 gausiausių, kur ras moteris geriausių pasimokinimų, kaip pavyzdinai vesti ūkį kaip tais apredama į valgių gaminimas, visokių konservų, sudarymas ir tt. Tilps geriausi ratali, naudingi žmogaus gyvenimui, taipgi ir jamonėnė čia nebus užmiršta. Tilps daug meiliškų pasiskaitymų, turgus žinios. Kiekvienas lietuvis ir lietuvė privalo užsirašyti šį puikų laikraštį. Kaina metams \$1.50 pusl metu \$1.00. Užrub ežiuose \$2.50 metams. Mečnėkite gauti mums kuo daugiausiai šaltitųtojų. Palėkosime agentų, kurie galėtumete “UKININKŲ ŽINIĄS” užrašinėti ir apskelbimus rinkti, duosime gerą nuosimtį. Kviečiame visus su miesto korespondentų rašytojų į talką su savo raštais. Už ka iškalno tariame ačiū. Su visokiai reikalais ir ūkių pirkimais kreipkitės į mūsų LIETUVIŲ UKININKŲ DRAUGIJOS “Administratoriu, A. niang Kiedį, kuris suteiks prabybos reikaluose atsa-kimus ir atvažiavusiems ukės aprašys adresus.

Lietuvių ūkininkų Draugija

SCOTTVILLE, MICH.

ROBINSON BUILDING.

TVIRTAS NUSISTATYMAS.

Vilniškė "Nasz Kraj" galė praejusiu metų davė visą eilę straipsnių lietuvių lenkų santykiams nusiviesti. Naudojamasi praėjusių metų patirtimi ir daromos išvados. Išvados gerai mums žinomos: jos tiek mums svarbios, kiek parodo, kad visi metai nevaisingos, įtemptos kovos su lietuviais, paremtos melais ir apgaulingumu pasaulio ir savęs, nieko jų neįmoko, nieko nauja nedavė.

Teisybė, vienas yra nauja. Lenkai pradeda sektis mūsų visuomenės gyvenimui net tik iš savo "korespondentų" pranešimų, bet randa, matyti, jau reikalo įsikišti tiek tikresnių šaltinių. "Nasz Kraj" pavyzdžiui, paduoda visą eilę ištraukų iš mūsų spaudos. Nors tos ištraukos ir ne visai tiksliai daromos, vis dėlto gali duoti kiek tikresnį mūsų visuomenės gyvenimo ir politinės minties darbo vaizdą. Greita su šiuo pradeda reikštis ir šioš toks pripažinimas mūsų "pagoniškos" kultūros, mūsų poezijos ir jos kūrėjų. "Ziemia Wilenska", varančioji sistematingą akciją prieš nepriklausomą Lietuvos kurimo darbą, pareiškė šioš pripažinimą: "... Reikia prisipažinti, jog nežiurint į tai, kad lenkų spauda tiek daug rašo apie lietuvius, kad mes turime tiek pat, kaip ir lenkai, mažai, mažai pažįstame lietuvius. Ne daug tekisčiau pasakę, kad dauguma mūsų visai nepažįsta lietuvių ir visai klaidingai juos sau vaizduojasi..." Toliau tas pat autorius, žinomas "Straży kresowej" darbuotojas p. T. Szopa taip rašo: "... Lietuvis ne kiek ne mažiau kultūringas už lenką; jį užgauna ir muskandžia žiurėjimas į jį iš augšto už jo slaptąingą nūtarų upą. Tik tai vis šku lietuviu dušios nepažinimu galima išaiškinti tą išsiplatinusį išgalvotumą, kad lietuviai esą žmonės, neturį telynės meilės, pasišventimo jai, kad jie pripažįsta tik stiprią valdžią ir materialinę naudą". Ir lietuvių kalba net neatrodo p. T. Szopai nekultūringumo apsišėkimu: "Gražiausias lietuvių poezijos srityje, lupomis lietuvių poetų, ty kilniausių Lietuvos sunkų bylo paprasta ir jausminga lietuvių liandies dušia, bylo su nepaprasta didybe ir jausmo stiorumu."

Taip, mūsų "broliai" šiek tiek pažengę pirmyn. Lietuvių kultūra, poezija jau, matyt, nebeatrodo jiems daugiau "litvomanų" ir "ehlo po nanų" prasimanimų. Tas laikotarpis niekinimo be atodurių visa, kas yra lietuviška, tur but, jau praeina.

"Echo Litwy" klausia, todėl lietuvių poezija, kaip tvirtina p. T. Sz., yra tokia graži. Todel kad tai yra sava poezija liandies — tautos nuo amžių amžių save išlaikiusios... Kontrastui parodyti "Echo Litwy" prašo pasižiūrėti kitur — į Vilnių ir Vilniaus sritį. "Ka da nuoja Vilniaus liandis? Dainėles, kurių išmoko iš rusų ar lenkų kareivio arba iš kokio dainyno Sodžių dainuotojų: ni vertimai arba padirbimai lietuvių dainų (prašme tai sau pasižymėti) arba baisūs dalykai — visai nedainuojami. Liandis kuri nedainuoja tai, apie ką mes kalbėjome — menkas kandidatas į tauta ar į jos sudėtingą dalį!... Bet nežiurint į "Echo Litwy" šūkinimus — tenai nedaug kas tai supranta."

P. Wasilewsky, jau labai gerai žinomas lietuviams iš savo rašinių apie Lietuvą ir iš savo paskutinių atsišaukimų į Kauną, sako, kad tarp lietuvių ir lenkų ne tik susipratimas negalimas, bet ir supratimas vienas kito labai sunkus. Kodel? Todel kad tie žodžiai, kuriuos vartoja vieni ir antri, vienu suprantami vienaip, o antru antraip. "Okiais žodžiais, yra trys žodžiai: etnografinis, lietuvis ir Lietuva. Posakis "etnografinis" vieną bismęj yra vartojamas pas lenkus ir visai kitą — pas lietuvių politikus... Jie laiko etnografinę Lietuvą ne tik tas sritis, kuriose gyventojai kalba lietuviškai, bet ir visas tas žemes, ku-

riose jų nuomone gyventojai yra kilimo lietuviai". P. Wasilewsky, tur but, klysta išrodinėdamas, kad tik su lietuviais lenkai negali del to žodžio susiprasti.

Paskutiniųjų laikų istorija pafodo, kad vartodami žodį etnografinis jie labai blogai susipranta ir su ukrainiečiais, ir su čekais, ir su vokiečiais. Toks jau užtemimas užėjo toms tautos, kad jos visos iš karto pasidarė labai nemokslingomis, ir kartoja tą žodį visai ne toj prasmėje, kaip jis vartojamas lenkų. Pamate čia gludi vienas dalykas: arba etnografinės žymės galima padaryti per mokyklą, bažnyčią ir kitokiais "augštos politikos" įrankiais, arba jos yra prigimties dalykas. Jeigu tai kas šiandien laikoma lietuvių etnografinėmis žymėmis, po dešimties metų gali pasidaryti tikriausiai lenkiškosios lenkiškumo žymėmis, tai žinoma, p. Wasilewsky teisingas. Bet jis pats, tur but, labai abejoja del tokių metamorfozų. Daug keblių mūsų pasak p. Wasilewsky, sudaro ir žodžiai — lietuvis, Lietuva. Mat, Lenkuose buvo pratę vadinti lietuviais kilusius iš Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės, o dabartiniai "Lietuvių politikai", "palinkę vadinti lietuviais visus gyventojus tos žemės, kurią jie laiko įeinančią į jų pripažįstama Lietuvos Valstybę". P. Wasilewsky gali žinoma, pykinti toks lenkų terminologijos nesilaikymas. Bet gal neprošali būtų pasiaiškinti, kuriais motyvais lenkai vadindavo lietuviais visus Lietuvos Kunigaikštystės gyventojus. Tur but, todel, kad visi jie buvo laikomi tos kunigaikštystės piliečiais. Lietuvos pilietis ir lietuvis yra skirtingos sąvokos ir ne tik tai liandis, bet ir "Liet. politikai" ty sąvokų nepainioja. Viena, kas duria p. Wasilewsky aki, tai, tur but, kad dalis kalbančiųjų "lenkiškai" Lietuvos piliečių vadina save ne lenkais, o lietuviais... Žinoma, apsišėkimas nemalonus, ir viena, ką p. Wasilewsky gali prikišti lietuviams, tai kad jų daroma ir bus padaryta visa, kad tie kalbą lenkiškai lietuviai nesigėdytų pripažinti save lietuviais. Netinka p. Wasilewsky'ui, kad lietuviai Lietuvą vadina ne tai, kas jų, lenkų, įprasta vadinti. Visa tai, pasak p. Wasilewsky'o, labai klaido lenkams suprasti lietuvių. Bet čia žinoma, ne tiek ties žodžiai kluva. Pirmiausia tai, kad pasak "Nasz Kraj" lenkiškas elementas gali klestėti buv. Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės teritorijoje tik palikus ją nedalijami vienetu ir sukludžius lietuviams sudaryti savo tautinę valstybę. Net priskyrin as Lenkijai Vilniaus negali juos patenkinti. "Išvaizduokim sau", sako "Nasz Kraj", kad įvyktų planas priskyrimo prie Lenkijos Gar dino ir Vilniaus žemių.

Rezultate Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės rytų krašto lenkai, atskirti nuo spinduliuojančio lenkų de Vilniaus, būtų pasmerkti palengva nykti tikimas ir net ty, kurie suburti mase gyvena Kauno ir Ukmergės apskrityse, taip pat būtų nepavydėtinas, nekaltant jau apie antrą dalį lenkų gyventojų, kurie gyvena išsklaidę toliau į rytus ir šiaurę. Realizuojant lietuvių sumanymus lenkybei greičiau tas pat. Todel lenkų tautinis interesas (lygai taip pat, kaip gudų ir lietuvių) (sic!) (reika lausia krašto nedalytumo**).

Taip nusistato p. Pilsudsky-politikos reišėkės "Nasz Kraj". gindamas lenkų tautinį interesą, jis nori įtikinti ir kitas tautas, kad tai, kas yra gera Lenkijai, turi būti gera ir joms. Matyt, vokiečių politikos mokslas, kad kitos tautos yra tik mėsas stipresniam kaimynui klestėti, padarė į lenkus didelį įspūdį.

Tuo tarpu, negalėdami įkasti lietuviams už demarkacijos linijos, pasitenkina tik sistematingu lietuvių gniaibijimu Vilniuje. "N.K." duoda tokią patarimą Lietuvos lenkams: "Lenkams lenkų visuomenė, likusioji Kauno valdžioje turi stipriau susiburti, atmeti nesutinkamus su jos skaičiumi ir reikšme kompromisus, apsiginkluoti kantrybe ir nepamiršti,

kad ji yra dalis didelės ir nepriklausomos tautos, kuri, nors ir puolama iš visų pusių priešingų pajėgų, nors ir kankinama viduje įvairių nesveikų reišėnių, kas dieną stiprėja ir auga pajėgos ir rās laiko ir budo apginti savo niekiuamus piliečius ir sugrąžinti jiems priklausomas teises".

Tai gi dar kartą įsitikiname, kad lenkai, šaukdami Lietuvos piliečius, beti nelojaliais, visai netaisakomuo savo svajones užplusti visą Lietuvą. Del Vilniaus sugrąžinimo geruo juo tuo tarpu, žinoma, nėra ir kalbų. Įėję aliantų tarpan, jie pateisinti, kad Ententos tarpe neatsiras valstybės, kuri pasipriešintų jų norams: "Lenkų Valstybė kas mėnesį darosi

vis rimtesniu faktorium tarptautinėje politikoje, ir su lenkų tautos valia Ententės pasaulis juo toliau, juo labiau vis skaitosi. Negali buti abejojamų, kad atėminas Lenkijai jos kareivių krauju nukariautų žemių, kurios nori ko ankščiau išryši su Lenkija, nebus dalykas nei lengvas, nei naudingas. Lenkijos sąjungininkams vakaruose".

Kaip matome, lenkai tvirtai nusistato. Ar visi jų spėliojimai turi tvirtą pagrindą — parodysi ateitis, gal but, ne labai tolima. Tuo tarpu palinkėkime sau daugiau išvertmės, pastovumo ir daugiau tvarkos viduje...

T.

("Sant.")

Demokratybės Ateltis.

Indomu pastebėti, kad naujovinis manymas apie politiką sukasi atgal prie to keblumo, kurį buvo sukėles Rousseau. Rousseau manė, kad demokratybė didelėje valstybėje yra negalima dalykas. Šią pažiūrą anglai kritikai, tvirtinusi, kad didelė valstybė per atstovaujamas įstaigas su plačiomis balsavimo teisėmis bus galima vesti pagal demokratinius principus, statė per daug pasimistinė. Daugumo buvo net priimta manyti, kad didelė valstybė yra tokia visuomenės forma, kuriai demokratinės idėjos lengviausia galima pritaikyti.

Dabar visų yra pripažinta, kad šita pažiūra reikalauja tų svarbių apribojimų. Parlamentarinės įstaigos neteko sau priejankumo. Kartais yra net pastebama, kad jos, kaip demokratybės įmonės yra taip aiškiai netobulos, kad atrodo keista, jog buvo žmonių visose šalyse, kurie buvo pasirengę paaukoti savo gyvastis už jas. Bet yra vienas mielėsdingas dėsnius, kur gamta paakusioja kiekvieną daiktą, del kurio žmogus kovoja, palikdama jam surasti tikrą jo vertę tuomet, kaip jis jį gauna. Taine pasakė, kad kiekvienam žmogui dvidešimties metų pasaulis yra skandalu. Ir jis yra tarytum tokiu aiškiu skandalu, ištvirkimo ir neįsaimybės elementai taip aiškūs, kad ir negalima manyti kitaip, kaip šimtas metų atgal manė Bentham ir kiti dvidešimties metų žmonės, jog protą ir plėną įvedus pasaulio sutvarkymam, jis būtų tobulu. Šiandien mes žinome, kad tose šalyse, kur buvo pavartotas tas, tarytum tikrai tikras vaistas, kur balsavimo teisės yra visuotinos, nei vienas nesitėbi pamatęs, kad valdžia klausio galingų reikalų spaudimo galybės ir kad balsas yra labai prastu ginklu paprastų piliečių, jei jo reikalai priešingi reikalams turtingų žmonių, kurie įstengia pavartoti savo intelektinę veiklesniais būdais. Intikimoniais amatiniių unijų tiesioginio veikimo pateisinimas nurodys į tokį jau nekonstitucinį spaudimą, kuris kasdien panaudojama užkulsu.

Colbet beturčio balsą palygino prie bitės ingylio ir to yra tokią prasmę, kad balotas niekuomet negali virsti be vertės. Bet tie, kurie stojo už balsavimo teisės išplėtimą, pamatė, kad parlamentinės įstaigos galima kraipyti ir kad pati politinės demokratinės forma neapsaugoja visuomenės nuo klesos ar frakcijos išnaudojimo jos.

Prieš karę tas buvo paprastu dalyku. Profesorius Hobhouse savo veikal "Democracy and Reaction" nupiešė blaivų paveikslą, visuomenės, kurioje politinė demokratybė toje prasmėje, kurios laikėsi jos pirmesniei, draugai, tapo apversta augštyt kojomis žmonių su ištelliu ir mokiėjma klaidinti ir išnaudoti rinkikų protą ir jausmus. Lai sau balsuoja kas nori, jei aš kontroliuoju svarbiausias įstaigas, o visų labiausiai spauda. Pajautimas demokratybės

didelio uždavinio prieš karę sparčiai išaugo, o karė, žinoma, parodė jo reikalingumą kiekvienam. Valstybė dabar priėmė tokią išvaizdą, kokią naujoviniai reformininkai skaitė negalima. Valdžia nuo karės išmoko tokias pamokas, kurios pamokino ją sustiprinti savo poziciją prieš savo kritikus. Dabar beveik propagandos tarnyjų ir Whitehol gyvena iš karės minčių ir karės mintimis.

Tai yra viena išvaizda to klausimo, kurį pakėlė Rousseau. Bet indomiausi ginčai, vedami pasakutinis metais, nuvedė prie kitos jos išvaizdos. Mes prapratome manyti apie pilietį per daug išimtinai kas del jo santikių su valstybe ir užmiršome apie jo santikius su kitomis grupėmis. Sindikalistai gerai padarė vestę mus vedami prie naujos eilės svarstynių ir tasai ginčas, kuris šiandien aplink pramonės kontrolės klausimą, sukėlė naujus dalykus, kurie yra tiek pat politiniai, kaip ir pramoniniai. Ar piliečio padėtis valstybėje gali būti patenkinaama, jei jo padėtis toje grupėje, su kuria jis yra arčiau susirišęs nėra patenkinaama ir jei santikiai nėra paremti patenkinimais principais? Šią aplamą klausimą pastatė bendrovininkų grupės galvotojai ir ji gal geriausiai yra išreikšta G. D. H. Cole'o knygoje "Self Government in Industry". Šitos mokyklos argumentas paliečia mūsų pamatinį klausimą ties svarbiausia vieta. Jis sako, kad politinė demokratybė nėra galima be kokios nors pramonės demokratybės formos, ne vien delto, kad politinė demokratybė yra negalima, jei viena klesla turi didesnę pramonės galybę atsvarą, bet ir delto, kad demokratybė yra tai upas, kuris tik tuomet gali veikti ir būti paskmingu, kuomet jis prisakinėja gyvenimui ir darbui tų grupių, kurios sudaro valstybę. Valstybė, tai viena visuomenės išvaizda; tai yra visuomenė suorganizuota tam tikrais tikslais. Bet visuomenė turi kitas išvaizdas; ji yra suorganizuota kitems tikslams ir piliečiai nebus laisvais ir atsakingais valstybės nariais, jei jie taipgi nebus laisvais ir atsakingais savo darbais kaip vienos, ar kitos grupės nariai. Taipgi klausimas demokratybei yra šitas: kaip įgyti demokratinių gyvenimą šioms grupėms valstybėje ir kaip padaryti sąryšį tarp valstybės ir tų grupių demokratiniu sąryšiu.

("Manchester Guardian")

grupė turėtų turėti galę nuspręsti apie savo veikimo būdą taip, kad turėjus iš to, taip vadinamos, jos geriausios ypatybės. Bet grupės netik privalo būti nepriklausomos; jų santikiai vienos su kita turėtų politiniai. Tai yra, jie turi būti paremti teisingumu, o ne palyginama spēka ir turtu; nes susilietimo ne galima išvengti naujoviniame pasaulyje, o jei susilietimas gimdo spēkos susirėmimus, tasyk demokratybė nėra galima. Mažesnės grupės pūmėms apsisprendimas negali būti galimas, jei spēka valdo visų grupių santikius — jei valstybės pačios rengiasi prie karės, o valstybėje viena tauta spaudžia žemyn kitą. Ir jokis pavienis tokioj grupėj negali kaip reikia išsivystyti, jei jo paties organizacija yra paremta suoprotiu, kad spēka valdo vienos grupės santikius su kita. Pasidariusi organizacija yra karinė, o jos jokiū būdu negalima suderinti su demokratiniu idealu, kadangi karinė organizacija būtinai deda atsakomybę už didžiūmos darbus ant pečių kitiems.

Tas puikiai pasakyta. Kol Anglija laikis Airiją, tai nei Anglija, nei Airija negali būti demokratinėmis. Tolygiu būdu visuomenės būdas turi atsiliepti, sakysime į jos anatiniių unijų būdą; jei jos yra vėrečiamos buti karianjančiais kunais, tai jų organizacija turi nukentėti. Bet, žinoma, vaizdžiausias pritaikymas idėjos nuveda mus prie Tautų Lygos. Tautų Lyga reikalinga, demokratinii žvilgsniu, ne tik nedaleidimui prie karės, o ir pagelbėjimui kiekvienai tautai patapti demokratija, išvaduojant ją nuo reikalingumo organizuoti savo gyvenimą klaidingais pamatais. Kol tautų susilietimas yra veikiamas kariniais atsivėlgimais, tol tautos pačios negali išsivystyti tikro demokratinio būdo, visuomenės, kur piliečių minia pati atsakė. Kiekviena karinė sistema turi priešingą principą atsakomybės keliu.

Severos Gyduoles užlaiko seimynos sveikata.

Linimentas

arba tam tikras tepalas privalo visomet taisyti namuose, idant atsitikimose, kur reikalaujama tepalo paviršutiniam vartojimui, galimėt tokius apturėti greitai ir paskminga paviršutiniu nuo įvairių nesmagumų. Pasielgite išimtingai nusipirkdami!

Severa's Gothard Oil

(Severa's Gothard's Oil), kuris vartojamas, kaip linimentas arba tepalas, paduoda nuo reumatizmo, neuralgijos, perštopimo, tinimo, padidintu gyliu, nuleidimu ir sėkliai sustingimu ir nuo visokių dūgių ir skaudėjimų. Kainos: 30 ct. ir 2 ct. taksu, arba 60 ct. ir 3 ct. taksu. Pariduoda visur aptiekose.

W. F. SEVERA & CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Akių Ekspertas

Skersas akis ištieslame už vieno atsilankymo, Chloroformos neavortam. Rekordas parodo virš 800 išgydytų. Ateik ir gank ypatiską aydą baigusiu mokslu ir registruotų gydytojų ir chirurgų, kurie specialiai mokiuosi galvos ligas. Ypač gydyme akių, ausų, nosių ir gerklės ligų. Roda duodame už dyką.

Silpnos akis	Kurtas ausis
Skandžios akis	Varvančias ausis
Raudonos akis	Užkūnčias ausis
Skersos akis	Užkūnčias ausis
Skandžias nosis	Skandžias gerkles
Bėgančias nosis	Silpnos gerkles
Kreivias nosis	Kreivias gerkles
Užkūnčias nosis	Padidėjęs gerkles

FRANKLIN O. CARTER, M. D.

20 metų ant State gatvės.
120 S. State St., Chicago, Ill.
Val.: 9-7. Nedėliom.: 10-12.

TIESIAI
HAMBURGA
CUNARD LINE
DVIEJU SRIUBU LAIVAS
Saxonia Bal.-April 3-čia
CABIN MOKESTIS \$150. TREČIA KL. \$100.
Karės mokesnų \$5.00
Dėl platesnių informacijų klauskite
THE CUNARD STEAM SHIP CO. LIMITED
arba vietinių agentų

14 Metų Sukaktuvės Seniausio Lietuviško Banko Chicagoje.

Pradžioje šių metų sukako 14 metų nuo uždėjimo seniausio šiandieną gyvuojančio lietuviško banko Chicagoje — kuris per tuos ilgus metus, neatsižvelgiant ant įvairių krizių, pasirodė lietuvių finansiniu Gibraltaru.

Si finansinė įstaiga yra tai gerai žinomas Jono Bagdziuno Bankas, uždėtas 1906 metuose.

Kad p. Jonas Bagdziunas buvo pilnai patyręs finansuose, gerai suprato bankinius reikalus ir mokėjo kaip investuoti žmonių sudėtus pinigus ir juos pilnai apsaugoti, liudija faktas, kad jo įstaiga pergyveno sunkiausius laikus, įvairius finansinius krizius ir šiandieną pasekmingai tebegyvuoja ir auga.

Kada 1907 metuose, užėjus finansiniui krizui, daugelis bankų mokėjo čekiais delei stokos pinigų. Jono Bagdziuno Bankas mokėjo pinigais, nes permatytai prisiartinanti finansinė audra ir pagaminta užtekėjimai pinigų.

Kada 1916 metuose, užėjo Chicagoje bankinė audra ir vienas bankas po kitam virto kaip grybai prieš dalgi Jonas Bagdziunas pareikalavo valstijos prokuroro Maclay Hoyne idant jo bankas būtų peržiūrėtas ir tikras stovis viešai praneštas. Sutinkant su tuom reikalavimu, prokuratoras paskyrė patyrusį bankinį tyrinėtoją, kuris po savaitės laiko atsargaus kvotimo ir perkratinėjimo banko turto ir sekuracijų išdavė pilną raportą, kuriame pripažino, kad Jono Bagdziuno Bankas yra geram ir stipriam padėjime. Nėgana to, Jonas Bagdziunas suaukė burį depozitorių iš kurių tarpo likosi išrinktas komitetas perkratinėjimui banko tikro stovio. Minėtas komitetas, susidedantis iš 13 narių, savo raporte pilnai pripažino Jono Bagdziuno Banką kaip ištikimą ir stiprią finansinę įstaigą ir tarp kitko pasakė: "Pagal bankinio tyrinėtojo raportą ir mūsų locną patyrimą, žinomės netik ką nereikia abejoti apie Jono Bagdziuno Banką, bet kiekvienas gali be baimės pasidėti ten, savo pinigus, nes ir mes ten turime prisidėti".

Buvo atsiradę ir užvydinčių asmenų kurie mėgino kenkti sparciam ir pasekmingam augimui Jono Bagdziuno Banko paleisdami įvairius melagingus pasakus, bet tas nepadarė jokios įtakos, o jeigu kas ir abejojo, tai tas savo pinigus gavo patenkintu, nes Jono Bagdziuno Bankoje sudėti pinigai visados yra investuoti tokiose sekuracijose, kurias galima trumpame laike apversti į gryną pinigą.

Jono Bagdziuno Bankas patarnauja netik bankiniame skyriuje, bet ir įvairiuose kituose reikaluose, o ypatingai persuntime pinigų Lietuvon, parupinime laikorčių atvažiuojant ir išvažiuojant Lietuvon, išgavime pasporto, padaryne įgaliojimų, išdirbine dokumentų perkant ir pardudant nuosavybes ir biznius. Per tuos 14 metų patarnauta tūkstančiams žmonių, ir galima drąsiai sakyti, kad nesiranda visoje Amerikoje miesto lietuvių apgyvento kuriame nesirast lietuvių, kuris nebūtų turėjęs reikalų su Jono Bagdziuno Banku.

Jono Bagdziuno Bankas yra patarnavęs lietuviams taipgi ir įgyjime nuosavybių duodamas lengvas ir prieinamas išlygas, o ypatingai West Side apygardoje, kur likosi pastatyta su virš 50 modernių mūrinių namų ir visi šiandieną yra nuosavybe pilnai užsigandūs lietuvių.

Jonas Bagdziunas netik ką pasekmingai valdė savo banką, bet dar padėjo suorganizuoti ir kitus bankus, o tarp jų ir Universal State Bank, kuriame šiandieną jis yra vienu iš didžiausių šerinkinių ir direktoriūmi.

Laikė Liberty Bonų vajuos Suvenytų Valstijų Federal Reserve Bankas paskyrė Jono Bagdziuno Banką oficiale įstaiga užsirašinėjimų bonų ir priėmimui už juos mokesčių.

Prie šios progos p. Bagdziunas nori ištarti visiems savo draugams ir kostumeriams širdingą ačiū už prieinančią ilgmėtinę paramą, tikrinamas ir ant toliaus pilną užgaudinimą visame. Turėdami reiklą kreipkitės asmeniškai arba laišku sekančiu antrąsu:

Jono Bagdziuno Bankas
(uždėtas 1906 metuose)
2334 SO. OAKLEY AVE., CHICAGO, ILL.

ŠIRDINGAS AČIU.

NORTH SIDE.
Vasario 25 d. steigiamos koope-

Lithuanian--American Information
Bureau.
Vladis J. Markus, editor.

vyrų, darbas viduje, stogų depar
tamente, dienomis ir naktimis. Tai
gi trokerių. Darbas pastovus. Ge

mas ir mainome namus ant
 riausiose vietose netoli Chi
 starojēme paskolas perkanti
 rtes irmus ir antrus mortgagei

COMMERCIAL REALTY
BUREAU

UŽSISENEJUSIOS
LIGOS
Valandos: 9 iki 12 ir 4 iki 9

INCOME TAX

BLANKOS IŠPILDOMO
Panedėlio, Utarninko ir Ketvergų
vakarais.
Jono Bagdžiuno Bankoje
2334 S. OAKLEY AVE.

© 2007 The Authors
Journal compilation © 2007 Blackwell Publishing Ltd